

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Catechismvs, Dat is, De Christelijcke leeringhe/ in
maniere van t'samen-sprekinghe tusschen den Meester
ende den Discipel**

Coster, Franciscus

T'Antvverpen, 1607

Van woekerije ende Simonie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39385

M. Wat is woekerije?

D. Het is een ghewin / dat-men van yemanden ontfanght / om hem gheldt / kozen / bier / oft eenighe andere dier-ghelijcke dinghen / die in t'ghebruyck verdaen worden / gheleent te hebben.

M. Verclaert my dat met eenigh exempel.

D. ghenomen / dat ick v te Bamisse leene hondert guldens / op conditie dat ghy my te Paelschen weder-om sult gheuen hondert ende thien guldens : het ghewin van die thien guldens / die ick ontfanghe bouen de hondert / die ick v gheleent hebbe / is woeker ende onrechtveerdigh / ende daer-om moet-men't weder gheuen.

M. VVat is Simonie?

D. Het is een roopinghe oft vercoopinghe van gheestelijcke beneficien oft yebenden / oft van eenighe andere ghewijde oft gheestelijcke dinghen.

M. VVelck zijn de andere manieren , daermen sijnen naesten in sijn goedt mede beschadight?

D. Ten eersten / onachtsaemheydt in sijn officie ende handteringhe / waer deur men beschadight den ghenen daer-men deur werckt . Al-soo sondighen ambachts-lieden / werck-lieden / knapen ende maerten / die haer officie onachtsamelijck doen : ledigh sittende / met clappen den tijdt verquilstende / murmurerende / oft kijuende / soo datmen hen niet en verre bevelen . Ten tweeden / boosheydt : daer-men yemandts goedt / willens ende wetens / te niete mede doet : ghelijck / yemandts huys deur quaedtheydt verbranden / oft yet byeken / scheuren / etc.

M. Waer

M. Waer deur beschadight-men sijnen naesten noch in sijn goedt?

D. Deur quaedt toe-sien: waer deur men oorsaecke is / dat eens anders goedt te niete gaet. Gehelijck / als yemandt oorsaecke is deur sijne onachtsaemhepdt / dat yemandts vuchten / t'zij deur onse beesten / oft anders-sins / bederuen: hier en bouen / met yemandt onrechtveerdelijck te beletten van eenighe beneficien / officien / testamenten oft yet anders te verrijghen.

M. Waer mede doen wy onsen naesten noch schade, teghen dit ghebodt?

D. Met eenighe processen teghen hem te voeren / all-men wel wetet dat-men onghelijck heeft: met die te bescherme / oft met d'onrechtveerdighepdt / die ons wel bekent is / niet te openbaren; met onachtsaem te zijn in d'beschermen van goede processen / die-men aen-veerdt heeft veur te staen / ende met die te langhe upt te stellen: ende met de waerhepdt / die wy wel weten / ende daer wy wetelijcken nae ghevraeght zijn / niet willen te kennen gheuen / by-sonder als onse naesten hier deur merckelijcken beschadight wordt / ende wy dat connen ghedoen sonder onse merckelijcke schade. Hier-en-bouen / soo sondighen oock de rechters / die onachtsaem zijn in de waerhepdt van eenighe gheschillen ende processen te onder-soecken: oft die deur haet / liefde / vreesse / giften oft anders-sins / het vonnis van eenighe saecken te langhe upt-stellen. Deen partije langher tijdt gheuen om t'antwoerden dan d'andere: die een onrechtveerdigh vonnis oft sententie gheuen / oft yemanden vonnissen / die hun onder-saet niet en is / oft